СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 14. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го СІЧНЯ 1951. No. 14. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 18, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СУВОРЕ ОБМЕЖЕННЯ СПЕКУЛЯЦІЇ НА БІРЖІ

Вашингтон, 16 січня. — Федеральна Рада Резерви наказала складати завдатки („марджін") у висоті 75 відсотків при закупі цінних паперів на негайний відпродаж, замість дотеперішних 50 відсотків. Це обраховане на обмеження кредитів і на обмеження спекуляції цінними паперами.

Рада Резерви придумує теж віднову давнішої постанови, щоб банки з Федеральної Резерви втримували резерви гроша понад теперішні вимоги. Рада звертається з цим до Конгресу в переконанні, що вона сама не має права вимагати надзвичайних грошевих резерв у банках. Така постанова мала б зменшити банкові кредити, які вже тепер досягли суми 60 білйонів долярів. Кредити „на маргінесі" на біржі виносять тепер коло півтора білйона долярів, хоч в січні 1946 р. виносили понад півчверта білйона. Дальші обмеження кредитів мають на меті стримати інфляцію доляра і забезпечити фонди на оборонну програму.

ДЮІ КРИТИКУЄ ВИДАТКИ ТРУМАНА

Олбені, Н. Й. — Губ. стейту Ню Йорк, Томас Е. Дюї, заявив, що Конгрес повинен відрекатися великого збільшення видатків на необоронні цілі, як це плянує през. Труман у своєму бюджетовому предложенні. На пресовій конференції Дюї сказав, що зріст необоронних видатків загрожує оборонній програмі країни. Дюї є противник обов'язкового обезпечення здоровя, яке предявив през. Труман перед трьома роками, а якого сповнення він домагається поново.

ПІШЛЮТЬ НОВІ ВІЙСЬКА НА КОРЕЮ В ЗАМІНУ ЗА ДОТЕПЕРІШНІ

Вашингтон. — Департамент оборони виявляє, що на місце втрат, яких зазнала армія підчас війни в Кореї і для звільнення вояків, які досі там воюють, приготовляється доповнення боєвих сил новими витренованими відділами. Доповнення прийдуть з рекрутів, які були покликані до вишколу в вересні, жовтні і листопаді, а які разом дають силу 120,000 вояків. Нові сили наспіють уже в лютім, але головна частина прийде в березні.

АГІТУВАЛИ ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ АРЕШТОВАНОГО, САМІ ПОПАЛИ В ТЮРМУ

Елизабет, Н. Дж. — Десять осіб попали в тюрму за нарушення закону про підривні діяння. Нарушення допустилися вони тим, що роздавали летючки коло підприємства Сінгер Мануфактюрінг Компані. У летючках містився протест проти арештування попереднього тижня Чарлса Нюссера за роздавання комуністичних летючок.

ВАНДАЛИ ЗДЕМОЛЮВАЛИ ШКІЛЬНІ УЛАДЖЕННЯ В БРУКЛИНІ

Бруклин, Н. Й. — Поліція дільниці Ню Йорку станула перед новою загадкою, коли довідалася, що вночі з понеділка на вівторок якась ватага вдерлася до будинку середньої школи Мануал Гайскул у південній частині міста і знищила уладження канцелярії управителя школи, як теж і бюрка в поодиноких клясах. Крім того ватага понищила документи з рекордами, машинки до писання, образи і інші предмети. Поліція думає, що це зробили якісь учні цієї школи, які знають точно плян будинку. Управитель школи, Луї Шукер, попрохав студентів, щоб вони допомогли вичистити кімнати і недопустити до перерви в науці.

Пізніше поліція арештувала п'ять учнів за участь у нищенні школи.

Брутальний похід Москви на повне знищення України

МОСКВА ЗРІВНЮЄ ЗІ ЗЕМЛЕЮ УКРАЇНСЬКІ СЕЛА, ЗГАНЯЮЧИ СЕЛЯН ДО КОЛГОСПНИХ КОШАР. — БЕЗСИЛЛЯ КРЕМЛЯ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ СПРАВЖНЬОЮ ПРИЧИНОЮ „УКРУПНЕННЯ КОЛГОСПІВ" І НОВОГО НАРОДОВБИВСТВА

„Крисчіен Монітор" про нову совєтську „революцію з гори" в Україні.

Москва, в своєму безсиллі проти українського визвольно-повстанського руху, — почала свій новий грізний похід, цим разом скерований на повне знищення ядра української нації — українського селянства, зрівнюючи зі землею історичні українські селянські оселі, а селянських недобитків зганяючи до провізоричних бараків-кошар, будованих на швидко в центрі „укрупнених колгоспів". — Ціла Україна перемінюється тепер ще більше в один великий концентраційний табор, що має виконувати ще більш каторжну роботу під нагаєм озвірілого московського енкаведиста. Відірвані вістки про це продираються з-поза залізної заслони вже від деякого часу. Ревеляційні повідомлення на цю тему надрукував у виданні з минулої суботи передовий американський щоденник „Крисчіен Сайенс Монітор", в статті Пол'а Вогл'а, що з помітним знанням справи і на підставі самих таки совєтських джерел, пише:

„Вносячи з повідомлень совєтської преси, в Україні знову насуваються труднощі. Є докази, що найсильніші комісарі Сталіна починають в тій країні знову там, де скінчили перед 20 роками після примусової колективізації і приготовляються нова сільсько-господарська „революція з гори". Подібно, як в роках 1930-31, знову відбуваються великі зміни під керівництвом окремо відданого Москві велико-російського секретаря українського центрального комітету партії. Тоді виконуючим обов'язки був Сталінів секретар Постишев. Тепер є ним Леонід Г. Мельников, випусник особисто-партійного уряду Сталіна. Його обширне звідомлення про „організаційне і господарське скріплення укрупнених колект. господарств", опубліковане в „Правді" з 14-го грудня, є багатомовним документом. Два тижні пізніше воно було доповнене протоколом все-української конференції в Києві, в якій взяли участь секретарі партійних організацій та колгоспів. Хоча нова акція (злуки малих колгоспів у великі) не натрапляє на такий рішучий спротив з боку селянства, як попередня зустрічала з боку індивідуальних селян, вона навряд чи є менш радикальна. Якщо цим разом немає згадки про масові чистки і депортації, то причиною цього є: найбільша таємниця, якою росіяни обгортають події та прогрес, що його досягає урядова політична машина в нищенні того, що колись було незалежним, самопевним селянством. Найбільші зміни, що цілком перемінили життя селян, досягнули — згідно з твердженням Мельникова — свого вершка під час жнив. Їх головні пункти заключаються в такому: 1. Кількість колгоспів, що не змінилася від січня 1935 року, була зменшена на 45,5%. До грудня 26,400 колгоспів злито в 14,433 одиниць. В тому самому часі земельний простір кожного колгоспу збільшився пересічно з 2,305 до 4,070 гектарів. 2. Затіснено партійну контролю над колгоспами. Раніше тільки половина колгоспів мали свої партійні організації; сьогодні партійні секретарі є в 11,529 колгоспах, отже більше ніж в двох третіх частинах цілости. Загальна кількість членів комуністичної партії в колгоспах збільшилася на 14,000. Між ними є більшість людей, привезених з-поза України

(Закінчення на стор. 3-тій)

НОВИЙ ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ УСПІХ З. У. А. Д. К.

Филаделфія, 17. січня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що старанням цього Комітету перед властями ІРО та в державному департаменті пощастило добитись дозволу на переселення до ЗДА дальшої частини врятованих українців з Далекого Сходу, що вже від деякого часу з нетерпінням очікували на вирішення їхньої долі на Филипінських островах. Всі вони одержали вже американські візи і, дня 7-го січня виїхали та прибувають до порту у Сан Франциско в дні 25-го січня. Їдуть: Глущенко Надія, Маргарита і Евлампія; Григоренко Олександер; Лаба Микола; Осипенко Марта; Собель Валентин і Семен; Тотський Семен і Миронія. ЗУАДК звертається з гарячим закликом до української громади в Сан Франсиско, щоб вона прийняла цих своїх братів та ними справді по братньому заопікувалася.

СЕНАТОРИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ГОЛОСУВАННЯ ЗА ЗАВІШЕННЯ ЗБРОЇ

Вашингтон, 16 січня. — Сен. Там Конналлі, демократ з Тексасу і предсідник сенатської комісії закордонних справ, заявив департаментові стейту, що його бажанням є, щоб департамент не вирішував важливих справ закордонної політики без попереднього порозуміння з його комісією. Конналлі виявив, що департамент не радився його заки дав доручення американській делегації в Об'єднаних Націях віддати голос за завішення зброї між військами О.Н. і комуністичного Китаю в Кореї. Він каже, що про голосування американської делегації довідався тільки з газет і тому найшовся в важкім положенні, коли до нього почали напливати запити від сенаторів, яка була підстава до такого рішення. Крім того Конналлі заявив, що він самий має сумніви, чи апель до комуністичного Китаю є оправданий після того, як Китай відкинув попередній зазив О.Н. Крім сен. Конналлі ще кілька інших сенаторів висловили своє невдоволення з приводу голосування в О.Н. в справі завішення зброї.

ПРОҐРЕС В РОЗМОВАХ ЩОДО ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ

Бонн, Німеччина, 17 січня. — Комісія аліянтських високих комісаріятів продовжувала тут вчора свої розмови з німецькими генералами щодо можливостей і розмірів німецької участи в західно-европейській оборонній підготовці. Головним предметом нарад були такі справи як потреба і можливість мобілізаційної кількости німецьких вояків, справи зв'язаних з цим фінансів і т. п. Стверджується, що німецькі генерали цим разом вже були багато краще приготовані з відповідями та були відважніші у висловах. Хоча розмови мали ще тільки інформаційно-вступний характер, проте в них вже зроблено серйозний проґрес в напрямку кінцевої розв'язки і остаточного погодження цеї важливої проблеми.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР СТВЕРДЖУЄ РІШУЧІСТЬ ВІЛЬНОГО СВІТУ ПРОТИ АГРЕСІЇ

Лондон, 17 січня. — Ген. Двайт Айзенгавер, головний командант аліянтських збройних сил в Европі, від'їжджаючи вчора з Лондону до Лісбону ствердив щераз рішучість вільного світу протиставитися всіми своїми силами кожній агресії тоталітарної Москви. Ген. Айзенгавер відбув вже інформативні наради з урядами і військовими штабами Франції, Бельгії, Голандії і Англії. Сьогодні він прибув до Лісбону, де відбуде такі самі наради з урядом Португалії, виїжджаючи опісля на наради до Риму. На пресовій конференції ген. Айзенгавер заявив, що головною ціллю його подорожі є „виміна думок і провірка оборонних потенціялів". На підставі своїх дотеперішніх відвідин і розмов він ствердив, що не зважаючи на всі можливі розбіжності думок на поодинокі справи, західний світ є об'єднаний тою самою традицією і тою самою вірою та рішучістю протиставитися всіми своїми силами брутальній агресії, що знову загрожує світові з боку совєтського тоталітаризму. Ген. Айзенгавер ще формально не входить в організаційні справи спільної оборонної сили, але вже тепер називається філд маршала Монтгомері та французького ген. Альфонса - Пієрра Жуена як його найближчих співробітників. Після відвідин всіх країн Атлантійського Пакту, ген. Айзенгавер встановить свою головну квартиру у Франції та її відділи, правдоподібно, в Скандинавії і в одній з Середземноморських країн.

СПААК КАЖЕ, ЩО ГУВЕР ПРИСПІШИТЬ ТРІЮМФ КОМУНІСТІВ

Ню Йорк. — Колишній премієр Бельгії, а теперішній президент Европейської Дорадчої Асамблеї, Пол Анрі Спаак, помістив у щоденнику Ню Йорк Гералд Трибюн статтю, в якій полемізує з промовою кол. президента ЗДА, Герберта Гувера, виголошеною перед Різдвом. Спаак признає, що ця промова мала великий вплив на думання американців, а в Европі газети видали надзвичайні додатки, коли вона появилася. Нема як заперечувати, що між американцями і европейцями призбиралося багато непорозумінь, каже Спаак, який під теперішню пору перебуває в ЗДА. До нього пишуть листи приятелі з Европи, висловлюючи занепокоєння з роздвоєння прилюдної опінії в ЗДА, головно з ізоляціоністичним напрямком. Спаак каже, що він завжди доряджував американцям здобутися на більшу відвагу і поборювати ізоляціоністичний напрям, який може довести до нещастя, хоч як він присмиливий для американського населення. Промову Гувера називає Спаак несправедливою для Европи, яка теж і відкрито взиває американців до відступлення на свої власні кордони. Це, звичайно що пізніше запевнить тріюмф комунізму на цілому світі твердить Спаак. Гувер, на його думку, не доцінює положення в Европі і тому представляє його в фальшивім світлі.

З Вашингтону сповіщають, що сен. Гомер Фергусон заждав від бельгійського уряду негайного відкликання заяви Спаака на промову Гувера.

СЕНАТ БУДЕ ГОЛОСУВАТИ НАД ВИСИЛКОЮ АРМІЇ ДО ЕВРОПИ

Вашингтон. — Сенатські демократичні провідники погодилися з думкою, щоб дати сенатові нагоду виявити голосуванням своє переконання, чи американські війська мають бути вжиті для оборони Західної Европи на підставі Північно-Атлантійського Пакту. Це мав би бути компроміс, щоб зискати одобрення сенату для висилки приземних американських збройних сил до Европи, замість виставляти на небезпеку боротьби президента Трумана з Конгресом над питанням, чи президент має взагалі право висилати військо закордон без конгресового одобрення. Цілковиту зміну наставлення демократичної більшости в Конгресі приписують гострому становищу республіканського сенатора Роберта А. Тефта і сен. Кеннета С. Вверрі, які домагаються, щоб сенат мав голос при вирішуванні питання, чи американське військо має бути вислане на оборону Західної Европи.

РЕЗЕРВА ПРАЦІ ВИНОСИТЬ П'ЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ОСІБ

Вашингтон. — Секретар праці Морис Товбин заявив перед сенатською комісією воєнної готовости, що до теперішньої кількости робучих сил можна ще додати 5,000,000 осіб і не понижувати теперішніх засад американського робітництва. Він висловив переконання, що це ані не мудре, ані не бажане, щоб збільшати години праці понад таке число, яке було втримуване підчас другої війни. Тодішній тиждень праці доходив найвище до сорок п'ять з половиною годин в 1944 р., хоч засада була, щоб праця тривала 48 годин на тиждень. Теперішній пересічний тиждень праці досягає 41 з половиною годин.

Щодо військової бранки секретар праці погоджується з думкою секретаря оборони, що до військової служби набирати вісімнадцятьрічних хлопців на двадцятьсім місяців, бо цього вимагає світове положення. На думку Товбина вісімнадцятий рік життя робить молодь найспосібнішою до військових вправ. Після військового вишколу молодь може йти безпечно до школи, до бизнесу або до праці без ніякої шкоди для його фізичного й умового здоров'я.

В АМЕРИЦІ

- **Марія В. Бек**, українського роду радна міста Дітройту, вітала від імени посадника і ради міста д-ра Ралфа Бонча, коли він приїхав з промовою підчас обіду, влаштованого університетом Вейн. Д-р Бонч дістав нагороду Нобля за посередництво між арабами й жидами в Палестині.
- **Помер Чарлс Б. Дріскол**, якого шпальта п. з. „Ню Йорк з дня на день" була друкована в різних щоденниках по цілій країні. Він помер на фармі у Вискизин. Дожив 65 року.
- **Бомбардувальник Бі-26** розбився в Шікаго. Згинуло чотири повітряні гвардисти і один резервовий капітан. Двох вояків були рідні брати.
- **Водні збірники міста Ню Йорку** виповнені до 94.2 відсотків. У понеділок мали понад білйон галонів води. Тепер приходить тання снігів, вода буде тікати.
- **„Тіто й Голіят"** це наголовок книжки, написаної Гемилтоном Фиш Армстронгом про югославського диктатора Тіта. Про неї пишуть похвальну критику в різних щоденниках і журналах.

ІНІЦІЯТИВА НА ФРОНТІ ЗНОВУ В АЛІЯНТСЬКИХ РУКАХ

АЛІЯНТИ НА ПІДСТУПАХ ДО СЕУЛ. — ЧЕРВОНІ ПРОГНАНІ ЗІ СУВОН. — БОЇ НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ.

Токіо, 17. січня. — На фронті в Кореї аліянтські сили знову перебрали ініціятиву і протягом вчорашнього дня продовжували свої атаки на червоних наїзників здовж цілого 100-милевого фронту. На західному секторі, сильні аліянтські піхотні і панцерні патрулі дійшли на віддалення до 20 миль від Сеул, здобуваючи „по дорозі" древнє місто Сувон і проганяючи ворога на північ і північний схід, завдавши йому великих втрат. На центральному фронті, аліянти, після десятох днів запеклих боїв в районі Вонджу, відступили на нові позиції, що охороняють гірських переходів та комунікаційних получень на південь. — Рівночасно наспіли повідомлення, що бої починають вперше в цій стадії війни розгорнятися теж на фронті здовж східного побережжя, по якому ворог минулого року плянував дійти до Пусан та „викинути американців в море". На цьому фронті аліянтські загони знищили ворожий загін в силі 200 вояків, в районі Самчок. Місто Сувон аліянти здобули проти відносно малого ворожого опору та після коротких рукопашних боїв на вулицях. У фронтовому повідомленні стверджується, що головні аліянтські і ворожі сили ще не є в контакті і теперішні бої мають „обмежений характер". Про цілий ряд аліянтських успіхів повідомляється теж з цілого ряду інших секторів фронту. Не зважаючи на заметіль і снігові, аліянтська авіяція продовжувала вчора свої „атаки навколо годинника" на ворожі позиції на фронті та на об'єкти в запіллі, виконавши в загальному 470 налетів та завдавши ворогові величезних втрат. Заатаковано теж три ворожі аеродроми в Сінанджу, Кімпо та Пйонгянг. Після довшого часу, вчора знову показалися в повітрі два ворожі, совєтського виробу літаки, що пробували атакувати з'єднання легких американських бомбардувальників, але швидко і без труду були відбиті.

АМЕРИКАНСЬКА АВІЯЦІЯ В КОРЕЇ „ЛІПША НІЖ БУДЬ-КОЛИ"

Корея, 17. січня. — Ген Гойт Ванденберг, шеф штабу авіяції, що брав участь в штабових нарадах в Токіо і тепер відвідав фронт і його споруди, заявив, що американська далеко-східня авіяція є тепер „ліпша ніж будь-коли", що немає собі рівних в дотеперішній історії та що постійно росте і поліпшується. Він твердив, що про повне опанування цею авіяцією повітряних просторів над Кореєю не може бути найменшого сумніву, додаючи, що ця авіяція навіть в теперішній силі була б спроможна до далеко більших завдань, хоча сьогодні вона тільки доповнює та підпирає дії сухопутних військ. Ген. Ванденберг відмовився від коментарів на тему можливостей стратегічного бомбардування китайського континенту.

МОСКВА ПРОТИ НОВИХ ЗАХОДІВ ПЕРЕМИР'Я

Москва, 17 січня. — Місцева партійна „Правда" у вчорашньому виданні знову гостро виступає проти нових заходів О. Н. в справі перемир'я в Кореї, називаючи це „нетрадичним маневром" американської дипломатії і „результатом договорення Вашингтону з Лондоном", при допомозі „сервілістичного комітету О. Н.". Газета твердить, що єдиною ціллю тих заходів є здобути для „американських інтервентів" передишку від „дотеперішніх ударів" і тим самим дати їм можливість не тільки продовжувати завоювання Кореї, але й „поширити агресію на інші країни Азії".

- **Німецький канцлер Аденауер** дістав запрошення відвідати ген. Айзенгавера під час його зупинки у Франкфурті в найближчу суботу.

ПЕРЕДБАЧУЄТЬСЯ ЧЕРВОНИЙ ВИКРУТ В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Ню Йорк, 17. січня. В поінформованих колах Об'єднаних Націй вважається, що комуністичний уряд Китаю намагається викрутитися хитрістю з пересланих йому нових пропозицій перемир'я в Кореї і не дасть на них ані позитивної відповіді, ані теж одверто їх не відкине. Насамперед вважається, що червоні будуть якнайдовше відтягати з відповіддю, викручуючись в міжчасі позакулисовими пропозиціями — „модифікації" предложених їм рекомендацій, випробовуючи при цьому ґрунт та розглядаючись, щоби за припинення своєї агресії, бодай хвилево, одержати від аліянтів якнайбільшу винагороду. В загальному вважається, що кінцеве рішення в цій справі буде винесене не в Пейпінгу, але в Москві, яка досі виступає проти нових пропозицій „досить поміркованo", а голосуючи проти них в Об'єднаних Націях, совєтський представник мав дати до зрозуміння, що він цього не робить з опозиції до самого пляну перемир'я, як такого, тільки з процедуральних мотивів.

6 АМЕРИКАНСЬКИХ „ГЛЬОБАЛЬНИХ БОМБАРДУВАЛЬНИКІВ" В АНГЛІЇ

Лейкенгіт, Англія, 17. січня. — Вчора висадились на місцевому аеродромі шість американських „глобальних бомбардувальників", великанських Б-36, що можуть перевозити атомові бомби 10,000 миль без зупинки. В неділю вони вилетіли з Тексас зі своєї бази в Карсвел, зупинилися на авіяційній базі в Лаймстон і опісля перелетіли через Атлантик, зробивши — 7,000 миль впродовж 24 годин та вправляючись по дорозі в скидуванні бомб. Це вперше появилися в Европі ці повітр'яні велетні, що на кожний наказ можуть завести атомову бомбу в кожну закутину світу. Хоча вони після чотирьох днів побуту мають вернутися на свої американські бази, їх поява в Европі викликує всілякі здогади і коментарі, тим більше, що в тому самому часі перебував в Лондоні, 70 миль від Лейкенгіт, ген. Двайт Айзенгавер, що тепер намагається змонтувати спільну західно-европейську оборонну силу.

В СВІТІ

- **Конференція шефів американських дипломатичних і військових місій на Близькому Сході** відбудеться в Істамбулі. Вона почнеться 14-го лютого і триватиме цілий тиждень.
- **В Кракові, Польща**, комуністична поліція арештувала десять осіб, між ними двох католицьких священиків, закидуючи їм „вбивства і грабежі".
- **Ватиканський орган „Осерваторе Романо"** виступив з гострим протестом проти засуду комуністичними властями Чехословаччини — трьох католицьких єпископів, між ними греко-католицького єпископа Гойдича, за здогадну приналежність до ОУН.
- **Англія наказала двом представникам** комуно-польського уряду негайно забратися з країни, відплачуючи за подібну акцію польського уряду.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЮДЖЕТ І КОМУНІСТИЧНЕ ВАРВАРСТВО

Новий великий фінансовий тягар спадає на цілу американську націю, бо згідно з предложенням президента Трумана Конґрес мав би ухвалити федеральний бюджет, який виноситиме в новому фіскальному році, що почнеться з днем 1. липня, суму $ 71,594,000,000. Тим самим треба теж ухвалити додаткові податки на суму $ 16,456,000,000, щоб можна було збалансувати видатки з приходами. Інакше треба б затягати нові довги, а президент є цеї думки, щоб не задовжуватись, тільки покривати видатки з того, що прибуває. Інша справа, чи треба видавати аж таку велику суму, яку президент запропонував. Коли йдеться про конечні видатки на збросння, опозиції нема, хоч ці видатки виносять 69% бюджету. Всі розуміють, що нема іншого виходу, але дехто — як от сенатор Бриджес — закидає президентові Трумановi, що він одночасно жадає забагато гроша на „соціялістичні" експерименти свого „Ню Діл". На тому тлі прийде мабуть в Конґресі ще до гострих дебат, хоч вони не заважуть і бюджет по всякій правдоподібності буде ухвалений в такому виді, як предложений, або з невеликими поправками.

Отже надіймось нових податків і нових тягарів. Про це вже давно писалось, про це говорить тепер Труман у своїм бюджетовім посланні. Такого високого бюджету, як цей в мирних часах у Злучених Державах ще ніколи не було. Давними роками федеральна адміністрація не видавала такої суми навіть за десятки років, а не то за один рік!

Причиною цього є Москва. Тих біліонів долярів треба, як це вияснив опісля президент Труман на пресовій конференції на те, щоб за них дістати „щось дорогоцінне", що „дасть змогу зустрінути і перемогти варварську загрозу комунізму, в який тільки спосіб вона не станула б віч-на-віч перед нами". Президент глядить на цей рік, як на „рік небезпеки" для Америки і цілого вільного світу. Він переконаний, що не тільки Америка здобудеться на нову посвяту, потрібну для оборони перед комуністичним варварством, але що те саме станеться теж і в інших вільних країнах. „Це є єдиний реалістичний шлях до світового миру, в основі якого справедливість та індивідуальна свобода", — каже Труман. „Цілий вільний світ знайшовся у серіозній небезпеці", — заявив президент далі, додаючи, що з цього нещастя можна вийти ціло тільки спільними зусиллями.

Нема іншої ради, як тільки погодитись з таким положенням і змагати до цього, щоб Америка та її союзники стали якнайскорше готовими на всякий випадок. Не буде це легко, бо вже нині з кожного доляра іде 26 центів на федеральні, стейтові та льокальні податки. Тепер піде більше. До того треба мати на увазі, що й теперішній бюджет обрахований на „мирний рік", хоч гроші йдуть на збросння. Кожна нова, Москвою заaранжована, аґресія в Азії чи деінде, може підняти цей бюджет ще вище. Життя наше не буде тим, чим було досі. Проте, воно ще далі буде під кожним оглядом багато кращим, ніж життя в інших країнах. До того, всі наші жертви мають тільки одну ціль: врятувати вільне життя в цій країні й в світі, яке вже всюди загрожене наступом комуністичного варварства й російського імперіялізму. Комуністичним диктаторам, каже президент Труман, імпонує тільки сила і тільки з нею одною вони рахуються та її бояться. Цю силу треба збудувати і на ту ціль треба тих великих сум, що їх виказує проєкт федерального бюджету.

Причинок до проблеми виховання

Нюйорські газети далі розписуються про війну, яка ведеться між кількома ватагами молоді середніх шкіл в південній частині Бруклина, передмістя великого Ню Йорку. Судді, поліція, церкви та суспільні чинники намагаються на різні способи впливати на доростаючу молодь щоб залишила цей дикий „спорт" та успокоюють загал. Але за якийсь час появляється нова вістка про чергове вбивство молодого студента конкуренційною ватагою. Знов виплачуться батьки на похоронах, загремлять проповіді у церкві й підуть нові облави поліції. А як приведуть провідників ватаг перед суддю, то він не знає, що з тою суспільною недугою робити та покарає тільки для форми, щоби „дати нагоду хлопцям себе зреформувати", а потім скличе ще одну конференцію в цій справі, теж безуспішну.

Саме в такому часі вижидання поправи відносин у Бруклині федеральна слідча судейська лава („Ґренд Джюрі") в головній дільниці міста Ню Йорку, тобто у Мангаттені, у п'ятницю 12 січня р. 1951 поставила в стан обвинувачення 202 ветеранів другої світової війни, які на підставі закону, мали дістати як студенти повне утримання і дотацію на заплату за науку в школі. Гроші були справді виасиґновані, учні гроші забрали, навіть пред'явили посвідки заплачених курсів, одначе до школи не ходили.

Федеральний п р о к у р а т о р Луї Ḷ Каплан, який прослідживав цю справу, оприлюднив такі дані: Школа називалася Ґров Систем Бюті Скул, яка має приміщення під ч. 112 при Вест 42 вулиці. Є двох власників школи, які за науку дістали від студентів $75,000, одначе їх у школі не примістили, бо вони не прийшли. Було там п'ять „професорів", які мали вчити студентів, як робити гарним людське тіло, одначе не вчили, бо не було кого, хоч аж 202 ветеранів побрали на навчання гроші у загальній сумі $300,000. Предсідник слідчої судейської лави каже, що студенти діставали від $800 до $1,200.

Подробиць, де „студенти" подівали гроші, преса не подає. Та головне тут те, як могла школа і студенти виконувати своє доволі явне „ремесло", щоб не попасти в руки справедливости.

Предсідник судейської лави, Тома Ламонт, спільник банкового дому Дж. П. Морґана, заявив таке: Оця справа спричинила нам багато турбот з уваги на наглядне недбальство в виконуванні закону про права ветеранів при орудуванню фондами на освіту. Надісмося, що оце обвинувачення яке відноситься тільки до одиниць, причиниться до зацікавлення тими обставинами, серед яких це все сталося... Недогляд адміністрації, а може трудноці приґ застосуванню права, мають ті наслідки, що багато молодих людей добачують у тому заохоту до ошукування уряду.

Це спостереження є звернене не тільки на адресу одного чинника, тобто адміністративних властей. Воно теж відноситься тільки до цього специяльного випадку. Одначе всі проступки та злочини мають теж і деякі спільні характеристики та спільні основи.

Приклади зі шкіл в Брукліні і в Ню Йорку вказують, що й молодь, яка вчиться, не вільна ві пороків і злочинних поступків, хоч наука мала б вести до поправи характеру, розвитку ума, а теж і до ублагороднення людської природи. Показується, що освіта сама не осягає вимріяних цілей і до неї треба ще чогось іншого. Цим іншим є впоювання засад моральности.

Одначе крім науки і моральних засад, треба дати молоді ще й живий приклад з боку старших. Бруклинські ватаги одверто кажуть, що як довго поліція буде тільки караючим інструментом влади, а не буде сама робити того, чого вимагає від молоді, то даремні її зусилля.

Приклад зі школи в Ню Йорку вказує ще на щось. Нема сумніву, що влада, яка виконує закони, в цьому випадкові не допильнувала своїх обов'язків. Одначе чи тільки влада? Чи можливо припускати, щоб про це ошуканство не знав ніхто з батьків, чи з найближчої родини і приятелів? Отже, хто справді дбає про добро молодого покоління, той мусить починати реформу від себе самого. Потурання порокам і зловживанням є заразливе; воно позбавляє людину відпорности на моральне лихо. А за тим іде дальша деморалізація.

Комуністичний імперіялізм

Попри праці „Що далі?" і „Держава й революція", розвідка Лєніна „Імперіялізм як останній етап капіталізму" це найбільш відома й найвизначніша його книга. В ній сказав він багато вірного та не менш багато фальшивого. Проте не міг він ніяк передбачити, що його власний твір, совєтська держава, піде тим шляхом розвитку, який Лєнін визначив як останній етап капіталізму. В дійсності імперіялізм це сутний етап світового комунізму. Де ж ті часи коли міг він ще писати: „Уряд Керенського не оголосив навіть прилюдно ті таємні договори, яких метою був грабунок багатьох країн (поділ Персії, розграбування Китаю і Туреччини, поділ Австрії, анексія східних Прус і т. д.). Він затвердив ці договори, які заключав царат впродовж століть, і який не тільки гнівав російський нарід, але ще в ганебний спосіб зробив його катом інших народів".

Лєнін правдоподібно погодився би з вельми цікавою аналізою імперіялістичних тенденцій Східнього бльоку, яку колись зробив дуже визначний письменник, із якої ми важніші місця нище наведемо:

„Комерціяльна вага Дарданелів і Босфору роблять їх одночасно мілітарними позиціями першорядного значення, себто позиціями вирішального впливу на кожну війну. Такими пунктами є Ґібральтар і Гельсінґер в Сунді. Однак Дарданелі ізза їх ґеоґрафічного положення — ще важніші. Морська вузина Дарданелів і Босфору така мала, що кілька кріпостей, побудованих десь на відповідних місцях через Росію на її побережжі, вистачать, щоби морські фльоти всього світу не перепустити через неї. Тоді Чорне море було би виключно російським морем. Трапезунт був би російським портом, Дунай російською рікою. А після захоплення Царгороду, Туреччина була би залежною від Росії. Македонія, Тесалія і Альбанія були би здані на її ласку".

„А чи це імовірне, щоби ця велетенська потуга, яка стала вже світовою імперією, задержана була у своєму розвиткові? Навіть, коли вона хотіла би цього, відносини на це не дозволять їм. Через здобуття Царгороду стоїть вона на порозі до Середземного моря. Маючи Дураццо й побережжа Альбанії є вона по середині Адрійського моря та близько Йонських островів і Мальти. А що тоді країни Дунаю від півночі, сходу й полудня, будуть замкнені Росією то країни Габсбурґів (Австрія, Угорщина, Чехословаччина і т. д.) рахуватимуться її васалями. Межа Росії сягатиме від Данціґу або Стетіну до Триєсту. А що вона цим не задовольниться, то, певна річ, після здобуття Туреччини, піде анексія Угорщини, Прусії, Галичини та нарешті до здійснення ідеї тої словянської держави, про яку мріяли фанатичні панслов'янські філософи"...

„Прийде Росія у посідання Туреччини, так її сила зросте удвоє вона матиме перевагу над усею іншою Европою. Такий факт був би найбільшим нещастям для революційної справи.

„Росія заявилася за миром, а її устами впали слова, які говорять про її миролюбні почування... Вона дозволятиме іншим д е р ж а в а м займатися конференціями, щоби зі свого боку окупувати бажані нею краї. Щоб ілюструвати „антипатію" Росії до поширення своїх меж, наведу такі дати з числа завойовань від часу Петра Великого починаючи: Російські межі пішли аж під Берлін, Дрезден і Відень на яких 700 миль, під Царгород на яких 500 миль, під Стокгольм на яких 630 миль, і під Тегеран на яких 1,000 миль".

„Що інтервенція Америки в Европі почалася саме тоді, коли Східне питання стало актуальним, це вельми потішаюче... Америка є наймолодшим і найсильнішим репрезентантом Заходу".

„Якщо західні народи старатимуться про людські й справедливі соціяльні відношення, якщо вони усунуть касти та привілеї і створять вільні політичні інституції, якщо вони знімуть із індустрії окови, і як їх думання виманципується, тоді вони знову прийдуть до сили й величі. Зате експльозивна сила ідей і поступ мас знівечать російського велетня. Не треба побоюватися, що Европу завоюють козаки. Навпаки, саме роздроблення в Европі, саме слабосилість, які дозволяють вірити в таку катастрофу, є запорукою того, що вона ніколи не наступить".

Ось цитати з праці письменника. Розуміється, голоси аґентів комінформу одноголосно вже скавулять: „Антисовєтський троюдник", „фашист", „наємний писака англо-американського імперіялізму", „слуга Волстріту"... Та хочемо зрадити прізвище й ім'я цього „троюдника війни" і „аґента Маршала". Автором цих цитатів є ніхто інший, а тільки — Карло Маркс. А взяті ці цитати із статтей, які він разом із Фрідріхом Енґельсом оголосив в 1853 р., отже майже перед сто роками у нюйорській "Tribune". Розуміється, ці цитати пропущені в збірному виданні праць Маркса й Енґельса, що його видала Москва. Карль Маркс, який писав про російську автократію і про російський імперіялізм у сучасній Росії гостро цензурований.

(вл)

Німецьке „пораженство"

Коли почалася війна в Кореї і прийшли вістки про поразки армії Об'єднаних Націй від північно - корейських комуністів, то серед населення Західної Німеччини не поширилося занепокоєння таким станом, але навпаки, якась зловтішність: мовляв, „так їм і треба"!

Мені довелося бути в кінетеатрі і бачити на екрані німецького політика, який промовляв у Страсбурзі на вічу і заявляв, що німецька молодь готова взятися до зброї, щоб спільно з іншими европейськими народами обороняти західну культуру. Слухачі і глядачі зустріли в кінотеатрі промову сміхом.

Чим пояснити такі настрої? В першу чергу причина — втома і бажання спокою. Ще так недавно кінчилася війна в Европі, ще стоять нерозібрані руїни домів, а тут хтось десь починає кликати до можливого нового конфлікту. Друга причина — позиція деяких німецьких партій, які для впливу на маси проповідують, що справу озброєння Німеччини і її участи в обороні перед Росією має вирішити німецький народ в нових виборах до парляменту. Також клич, що тільки зрівняна в правах з іншими народами Німеччина може брати участь у спільній обороні проти большевизму, впливає на німців: мовляв, — почекаємо, що на це скажуть західні великодержави, яким потрібні німецькі дивізії... Не малу ролю грає теж дуже зручно замаскована комуністична пропаґанда, що апелює до „гуманности" і „миролюбности" та кличе німців підписувати протести проти атомової зброї. Комуністичний уряд східної „німецької демократичної республіки" не жалує засобів на пропаґанду німецької „соборности": мовляв, Совєтська Росія сприяє об'єднанню Німеччини (звичайно, під проводом німецьких комуністів), але західно - німецькі некомуністичні партії і західні великодержави тому противляться.

Комуністична пропаґанда в Західній Німеччині не збільшує тут числа прихильників комунізму, але вона дезорієнтує людей зокрема лякаючи німців новою світовою війною. Москва пускає пропаґанду, що організація німецького війська в Західній Німеччині приведе до війни. Значить, — думає дехто з німців, — не треба війська, то не буде й воєнної небезпеки... Але при цім забувається, що в Східній Німеччині комуністи вже зорганізували німецьке військо, яке має невинну назву „народна поліція", і що те військо могло б легко захопити територію Західної Німеччини, коли б Сталін не знав, що такий наступ був би початком Третьої Світової Війни.

Німецький дефетизм має ще причину в стратегічній позиції Західної Німеччини. Ніхто не може сказати, чи західні великодержави матимуть досить сили, щоб удержати фронт проти совєтських армій на лінії Ельби. Тому Західній Німеччині грозить совєтська окупація з усіми її наслідками. Та й думка про те, що ціла німецька територія може стати полем бою, в разі нової війни, не збільшує бойового духа населення Західної Німеччини.

Інші настрої є в Совєтській зоні Німеччини: там німці мають режим концентраційних таборів і безоглядного терору і готові на всякі жертви, щоб того насильства позбутися. Але „залізна завіса" розділяє Німеччину, і настрої східних німців не мають рішального впливу на населення Західної Німеччини. Коли східні німці ждуть, щоб їх визволили західні великодержави то західні німці шукають способу, якби вийти сухими з дощу.

А. О.

А ВЕРХОВИНЦІ — НА ШАХТАХ КРАСНОДОНУ

Понад рік тому в тій рубриці повідомлялося, про широкий набір верховинців Закарпаття головно молоді, до шахт Донбасу і Краснодону. Цієї осени, як повідомляють з Києва, в Нижніх Воротах, Завадці та інших селах юні верховинці, забрані до роботи в шахтах, вже побували буцімто на відпустках. Живучи в шахтярських гуртожитках, гуцули виконують звичайні трудодні, навіть подекуди позголошувалися до „стахановських вахт". Заробляють, як і всі шахтарі, залежно від виробленних норм.

На Закарпатті, правдоподібно, цими днями розпічнеться або й вже розпочався новий набір до робіт у шахтах. Бо молодих шахтарів Краснодону, прибраних в шахтарські одностроï, вислали на відпустку найвиразніше з пропаґандивною метою. В газеті кажеться: „З неприхованою заздрістю дивилися однолітки і земляки на змужнелих хлопців, обмацували форму і допитливо заглядали в очі, коли вони розповідали про своє навчання, роботу і заробітки 3000 карб. в місяць . . .

Сенклєр Люіс.

КНУТ АКСЕЛЬБРОД

3)

—Дивує мене людина така, як ти, що старіється і повинна більше думати про спасення своєї душі, ніж про всі ці небилиці. Залиши цю поезію та балаканину чужинцям і мистцям, а самий стій при латині. математиці та біблії. Кажу тобі, я вчив уже в школі та й сам учився на досвіді.

Як і Рей Ґрібел, Кнут жив брудно, життям примітивного комфорту зі смердючою нафтовою лямпою, лексиконами та логаритмічними т а б л и цями. В кімнаті не було навіть печі. Його кімната приміщувалась у Вест Дівініті, де ґуртувались теолоґи, гіршого сорту правники, один або два зварйовані ґенії та ціла орда неприйнятих новачків і „вичищених" сеніорів.

Кнут був тяжко розчарований, але він прилип до своєї кімнати, бо поза нею він боявся. Він був гротесковою фігурою і він знав про це: білоголовий великан, втиснений у зузьку лавку у клясі та вслуханий у мову вчителів, молодших за його синів. Одного разу він попробував сидіти на огорожі. Ніхто інший, тільки два „спортсмени" присілись на огорожу та — глянувши на нього, як він намагається виглядати атлетично й молодо — пирхнули сміхом і він мусів відсунутись.

Він почав ненавидіти Рея Ґрібля та цілу ту „вчену десятку" його рухливої компанії — теслів інструкторського дерева. Без сумніву, безпечніше глузувати з прапора, як запитувати — що чейже є найбільш усталеною традицією нашої демократії — чи ті, хто „самий здобуває собі шлях" до коледжу, є загально кращі та сильніші й більше мають успіху, ніж ті слабуни, що їх у школу пхають.

Історія кожного коледжу розказує таку мораль. Але поволі Кнут відкрив, що висиджування над книжками за столом не робить молодців більш героїчними, ніж це робить футбол або щасливе волокитство. Правда, добрі приятелі — веселі і небоязкі це були ті хлопці, що „самі здобули собі шлях" у школу та здібні говорити з багатшими співтоваришами без принижування себе. Але багато з них саме сприймає усе — хоч і з належною оцінкою — але найбільш догідно для себе. Це вони часто захоплювались нерозважними дрібничками і галапасували відносно товаришів, яких інструктували. Це вони легко піддавались студентському комітетові факультету. Це вони прокидались святими у Двайт Гол підчас молитовних зібрань, щоб робити враження на серіозних, і рівночасно випивали склянку пива у Джека, щоб доказати легковірним, що вони не задумують нічого мерзенного у своїй побожності. Щоб пімститись на безвстидних „спортсменах", яким були інструкторами вони — коли були безпечні, у своєму гурті - нарікали на „брак демократії тепер у коледжах". Робили це не тому, що були нездарами і не могли нічого вдіяти; та бракувало їм прикмети справжнього бунтарського духа. Кнут придивлявся їм і дивувався. Вони гомоніли, як той наємний робітник, що нарікає за своєю стайнею підчас гарячих жнив.

Ця „вчена десятка" ненавиділа дилетантів більше, ніж багатіїв. Проти одного такого Джільберта Вошберна, багатого естета з більшими даними, ніж це потрібно мати новачкові, вони лютували передовсім. Вони розмовляли головно про поважні справи та господарку, аж Кнут, який колись мріяв про те, щоб знати таких молодців, як Вошберн, завстидався сам перед собою, як безбожний, марнотратний старець. Разом з тим розчаруванням на товаришах - співмешканцях почалась серія інших Кнутових розчарувань. Він бачив, що не знайшов тут ані одушевлення ані приязні. Був виродком у клясі та — за виїмком „вченої десятки" — всі його клясові товариші боялись показуватись в його товаристві, щоб їх не вважали дивакамими. Тому, що він був ще зовсім сильний — такий, що міг піднести бочку свинини, — він пробував знайти приятелів між „спортсменами". Він сидів на Єйл Філд, приглядаючись змаганням копаного м'яча, та намагався познайомитись із запасними змагунами. Вони оглядали його цікаво та відповідали на його питання неохоче; сира молодь, яка у своїй простосердечності показувала, що признає його одверто придуркуватим.

І сама місцевість почала розвівати те мряковиння магічности, яку він уявляв собі тут передше. Земля є землею, чи хтось її бачить у Кемлот або Джоралемон, чи в університетському городі в Єйл, чи навіть на подвір'ї самого Гарвардського Університету. Будинки перестали бути для Кнута святинями; вони стали нормальними будовами з цеґли та каміння, наповненими молоддю, що дармувала на вікнах і вижидала його, щоб розважитись — кепкуючи з нього, коли він старався непомітно переслизнутись побіч.

У Ґарґантуанській залі Громад Кнут переживав тричі денно страх. При столі, при якому він обідав, сиділи два молодці, які мали не по-громадському пронизливі думки, строїли собі жарти з Кнутової бороди та розказували їх безтурботно вголос. Один з них, Евчисон, був старший, дуже господарний і добрий студент, перший у математиці та добрих манерах. Він погорджував Кнутом за те, що не бачив у нього дефінітивної причини, яка привела його у коледж. Другий був веселий хлопець, дотепний, любитель вуличних пісеньок, який і мав надзвичайне зрозуміння для дотепного жесту і його натяки на Кнутову бороду потрясали столом від розвезеної веселости тричі в день. Так ці два молодці — з доброї родини — викинули повільного, вдумливого старця з Громад і він харчувався відтоді в їдальні під Чорним Котом. Не знайшовши ніякої приязної душі, Кнут з трудом міг учитись дальше на довшу мету. Те, що було колись розвагою читати цілими тижнями у сільській шопі, сталось тепер твердим, щоденним завданням. Та він не завважував би ніяких перепон у науці, коли б міг піднайти бодай одну людину так молоду духом, як він сам. Та всі вони тут були такі страшенно старі: або справжні робітники по атлетиці — „спортсмени", або інструктори, які все своє життя тягнуть свою роботу, вставляючи оцінки у клясові дейники.

Вкінці однієї важкої, придавленої днини Кнут знайшов когось, хто був молодий.

Кнут довідався, що професор, який був ідолом коледжу, уважав хлопців у клясі Бровнінґа за поважними та настоював, щоб вони читали книжку „Еліса у країні див". Кнут побивався гарячково за нею в антикварні, аж врешті знайшов „Елісу" та приніс її додому, щоб прочитати її підчас обіду, який складався з одного сендвічу.

Якесь глибоко абсурдне місце у книжці так промовило до нього, що він захихотався, та в цю хвилину до кімнати ввійшов Рей Ґрібел і здивовано поглянув на Кнута.

— Ов! — сказав Ґрібел.

— Це добра, смішна книжка — заговорив Кнут.

— Ов! „Еліса у країні див"! Я чув про неї. Глупий нонсенс. Чому ви не читаєте щось справді гарне, як Шекспір або „Втрачений рай"?

(Дальше буде).

INVEST IN U.S. SAVINGS BONDS

ТАК ЗГАСЛО ПОЛУМ'Я...

(Пам'яті Джека Лондона).

Життя Джека Лондона є, немов пісня буревію над океаном, немов полум'я світанкової зорі... Батько Джека — американський убогий фармер — заробляє як сільський робітник, тому ледве вистачає грошей, щоб прохарчувати себе і семеро дітей. Народившись 12 січня 1876 року, Джек вже з 12 літ став звичайним продавцем газет. Замітав в ресторанах. Працює на фабриці. Незабаром Віскі Боб бере його в свою знамениту піратську банду... Глибокі води... Широкі нестримні вітри... Неозері обрії... Управа порту побачила в 16-літньому юнакові великі здібності до керування морськими човнами і запрошує Джека на свого контролера. Через рік він уже випливає до Берінґового моря, вертається знов до Америки, з великим захопленням читає книжки, зачитується і пропускає нагоду відїхати в море.

І знову — наполеглива праця на суходолі: він і мирошник, і електромонтер, і кочегар, — далі не витримує, сідає на потяг і разом з голодними жебраками об'їжджає Америку із краю в край. Його ловлять, обстригають, а надівши на руки кайдани, відсилають до тюрми. Гніваючись на світ і на власну долю, він збирає всю свою силу і волю, щоб вирватись із заґратованої похмурої клітки. Надхнений молодими поривами, повертається до Каліфорнії, вступає до гімназії, в вільні години косить траву, вибиває килими, працює швайцаром, аби тільки заробити гроші на виплату за навчання. Мріє про університет... Вступає до вечірньої школи, працює, друкує перші оповідання, але гонорарний хліб, як відомо, дуже гіркий. — Джека Лондона використовують редакції. Одначе, він не протестує. Мовчить і пише нишком. Між тим він досягає своєї мети: два роки підряд він, маловідомий юнак, появляється в затишних залях університету в Сан Франціско.

І тут він переконується, що наука йому не конче потрібна і, певно, не має вона великого значення, щоб прожити. Значить — до мускульної праці, бо... гроші лежать на вулиці, бо сонце сіє діяманти на кожному кроці!

Тоді то на порозі нового століття всіх американців охопила „золота малярія" (пригадайте хоч би навіть короля сміху — Марка Твейна!) Як 50 років раніше всі їхали до Каліфорнії, так тепер жадоба золота всіх гонить до, либонь, золотої Аляски. Отже ж, бере участь і Джек Лондон. Цілий рік він копає і — даремно. І тепер починається ще тяжче життя: помер саме батько. Джек вважав за свій обов'язок дбати за сім'ю. Працює, де тільки можна, щоб тільки заробити: продавцем машин для шиття, кочегаром на прибережному пароплаві і сторожем готелю. А ночами пише... Спить п'ять годин на добу. Нові світи. Нові обрії. Йому було байдуже до тупих амбітних критиків-графоманів...

Потім Джек Лондон знайомиться з революціонеркою-дівчиною. Стає соціялістом. Редакції попереджають його. Редакції замикають перед ним двері... А через ніч Джек Лондон стає знаменитостю Америки, — виходить його книга „Син Вовка". А Джекові ж лишень 24 роки!.. Хто ж може стати на дорозі? Хто підійме руку на нього?! Хто ще там гугнявить критичними дописами?

За два роки Джек Лондон дав чотири романи на книжковий ринок, — небувалий успіх! Гроші і квіти лежать на дорозі... А море манить, а море кличе, десь за блискучими хмарочосами котяться хвилі, такі співучі хвилі. Море!.. Хто не любить бурхливого моря-океану?! Джек Лондон переїжджає через глибокі води до міста Лондону і разом з жебраками мандрує з краю в край. Поза ним — Лондон, перед ним — Париж, Берлін... Їде, як військовий до Кореї, до Манджурії. Прогулюється яхтою біля західніх берегів Америки, купує фарму в рідному Фріско. Їде знов до Західньої Індії і, ніби океанський вовк, мандрує між казковими островами, об'їжджаючи світ своїм кораблем і несподівано помирає 22 листопада 1916 року.

Твори Лондона видані українською мовою. Редаґував їх Юрій Клен — Освальд Бурґардт.

Іван Манило

ПОХІД МОСКВИ НА ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНИ

(Закінчення зі сторони 1-шої)

...ни. 3. Голови колгоспів, які досі разом з іншими членами колгоспних рад були, бодай офіціяльно, „вибирані" членами колгоспів, тепер є іменовані партійною організацією. Вони мають бути технічно кваліфікованими агрономами. Більше ніж одна четверта з усіх предсідників колгоспів, що займали ці пости 10 до 20 років, має бути „перевишколена". Цей перевишкіл відбуватиметься теж під політичним оглядом... 4. Селяни мають бути переселені зі своїх старих сіл до нових, легко контрольованих осель в центрах злучених колгоспів, де вже приготовляється адміністраційні і житлові будинки. Клюби, читальні та інші громадські інституції в старих селах вже позамикано. Для приспішення і полегшення будови нових осель, кожний з над-колгоспів має мати свою власну фабрику будівельного матеріялу. 5. Мається ще збільшити виробничі норми, отже вимоги мінімальної продукції від кожного колгоспника. Згідно з вияснениями конференції партійних секретарів, це мається досягнути при допомозі „загострення трудової дисципліни та піднесенням рівня внутрішньо - партійної праці і масової агітації в колгоспах"...

„Що це все означає" — запитує в заключенні автор інформацій в „Моніторі" і дає таке вияснення:

„В Україні земельний простір кожного пересічного колгоспу був поверх чотири рази більший ніж в центральній Росії, де теперішнє „укрупнення" колгоспів було започатковане здогадними господарськими мотивами. В Україні, в Дніпропетровській області кожний пересічний колгосп мав поверх 2,500 гектарів вже в 1935 році. Економічні мотиви, які могли грати роль в „укрупненні" колгоспів в центральній Росії, не можуть вияснити цю саму процедуру з більше ніж 12,000 великими колгоспами в Україні, з понад 3,500,000 вповні затрудненими особами та з мільйонами їх родин. Економічні мотиви такої політики мають ще менш переконливу силу як йдеться про час такої політики. Пильности селян в зборі жнив не можна піднести, кажучи їм, що вони будуть змушені залишити свої предківські села, що колгоспні ради, до яких вони вже могли призвичаїтися, будуть розпущені, що від тепер вони житимуть наче у фабричних кошарах. Кремль без сумніву знав, що того роду заходи в самому розгарі жнив зменшать їх результати. Економічними мотивами не можна вияснити теж факту, чому серед найбільшої недостачі будівельного матеріялу, і навіть після настоювання Сталіна особисто в липні, щоби будівельні видатки зменшити на 25 відсотків, десятки тисяч сіл з мільйонами домів мають бути опущені, а їх дотеперішні мешканці мають бути приміщені в нових спільних кошарах".

Автор дає на ці заходи таке вияснення:

„Якщо Сталін все ж таки рішився на таку політику, то до цього його мусіли заставити серіозні політичні мотиви. Про характер тих причин ми можемо тільки здогадуватися. Ключем до зрозуміння такої політики може послужити факт, що досі її застосовано тільки до Східньої України і не до колишніх польських, чехословацьких і румунських територій т. зв. Західної України. Там умовини є цілком відмінні. Велика більшість колгоспів є багато менших земельним простором, ніж колгоспи в Східній Україні. З другого боку, там є деяка кількість дуже великих колгоспів на колишніх посілостях польських поміщиків на Поліссі. На нових територіях було багато повстань. Ще до 1949 року совєти постійно самі нарікали на „бандитів". Пізніше вони вважали за краще не згадувати про цю справу. В лісистих горах Карпат і на болотнистих Поліссю і Волині навіть найкраще вишколені московські поліційні сили не можуть, здається, упоратись зі селянськими повстанцями. Кремль міг бути затривожений, що ці повстанці в нових провінціях можуть здобути піддержку своїх українських братів в менших селах Східньої України. Тому, що повстанського руху не можна стримати, Політбюро, виходило б, рішило радше знищити історичні села Східньої України та зігнати селян у нові, легше контрольовані спільні поселення".

Стільки „Сайєнс Монітор" про нову безмірну трагедію українського народу, що тепер ведеться народовбивчою Москвою на його знищення під гаслом „укрупнення колгопів".

ДОПОВІДЬ ПРО СОНАТУ В Л. М. КЛЮБІ

Черговий вечір в Л. М. Клюбі відбудеться в найближчу п'ятницю, 19-го січня, у власних приміщеннях при 149 2-га Евеню і цим разом точно в год. 7-мій ввечорі. Ігор Соневицький, диригент Хору „Думка", виголосить доповідь „Про сонату", з відповідними музичними ілюстраціями.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Кураторія Українського Народного Фонду цим шляхом дякує українському громадянству за сотки доброзичнлвих листів, що залучені до Національного датку, бо й при найліпшій волі нема змоги відповідати прямо на кожний лист такими самими теплими словами. Однак Кураторія хоче відповісти на запитання або сумніви й тому подає до прилюдного відома слідуюче:

1.) Згідно з постановою Українського Конґресового Комітету Національний даток за рік 1950 можна вплачувати аж до 31 січня 1951 безпосередньо на нищеподану адресу або у Відділах УККА.

2.) Кураторія щиро вітає ініціятиву поодиноких громадян, які присилають адреси своїх знакомих, що досі не вплатили датку та не дістали ще листа від УКК, з причини браку їхньої адреси. Кураторія просить усіх присилати адреси знайомих, яким належить вислати ще листи з пригадкою про сплачення Національного Датку за рік 1950.

3.) Сталося, що многі громадяни дістали листи з т. зв. „Листової акції" для зложення Національного датку за рік 1950, хоча вони це вже виконали. Кураторія просить ласкавого вибачення в таких випадках. Не було змоги це оминути і тому листи не треба вертати, але переслати своїм знайомим, про яких відомо, що листа не дістали й датку не вплатили.

4.) Якщо декотрий громадянин або громадянка не всилі зложити повний Національний Даток в сумі $10-25-50, — тому, що були хворі або без праці, це не означає, що вони не можуть післати пожертви на Український Народний Фонд.

Український Народний Фонд приймає окремі пожертви у всякій сумі без обмеження.

Український Народний Фонд з подякою приймає і долярові пожертви. Всі такі пожертви будуть реґулярно поквітовані, але за них не видається виказки. Виказки видаються тільки за вплачення повного Національного Датку відповідної катеґорії.

5.) Кураторія щиро вітає всяку ініціятиву, внески чи пропозиції та приймає також і повну критику. Однак просить, щоб критика була підписана своїм власним іменем та подана адреса автора, інакше нема змоги відповісти й подати висвітлення на критику, запити або підозріння. Критикам треба пригадати, що ми живемо у вільній Америці, де кожний, хто виконує свої громадські обов'язки, має право на критику без страху від переслідування і може це робити в пресі або в листах.

6.) Кураторія просить виписувати точні адреси або зголосити зміну адреси. Зокрема просить читко виписувати імена, щоби не робити помилок і не було треба звертати квіти або виказки для поправки.

Кураторія Українського Народного Фонду
Ukrainian Congress Committee of AMERICA
50 Church Street, App. 252
New York 7, N. Y.

ПЛЕВЕН МАЄ ПРИЇХАТИ ВПРОДОВЖ МІСЯЦЯ

Вашинґтон. — Французький премієр, Реве Плевен, має приїхати впродовж місяця на відвідини до столиці і на розмову з президентом Труманом та секретарем стейту Діном Ачесоном. Він має обговорити світову кризу, а особливо боротьбу Франції з комуністами в Индикитаю і ролю Франції в обороні Західної Европи. Підготову приїзду Плевена перебрав на себе французький амбасадор Анрі Бонне, який виїздить в цій справі до Парижа.

ПОЛІТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СЛУЖБОВИКІВ

Кореспондент „Радянської України" з Одеси нарікає на непорядки в тамошніх совєтських і міських установах. На установи мається багато скарг, але „розгляд скарг проводиться формально, більшість їх пересилається з організації до організації".

Здійснювання партійної освіти натрапляє на труднощі, мовляв не отримує належної підтримки з боку влади, а крім того не викликає ніякого зацікавлення з боку службовців і звичайних громадян. „В політшколі, якою керує Розенфельд, з 11 слухачів відвідують зайняття тільки 7, в діючому семинарі з 38 чоловік на зайняття приходить тільки 18..." На думку кореспондента, причиною багатьох недоліків у праці адміністрації є „брак політичного виховання службовців".

● **Метрополітен Музей Мистецтва у Ню Йорку** підготовляє на великі розміри розбудову будинку для приміщення творів мистецтва. При цій нагоді появилися вісті, що важливіші твори будуть сховані на час виїмкового положення країни.

● **Американським амбасадором до Державй Ізраїля** назначений Моннет В. Дейвіс, дотеперішній амбасадор до Панами. Він іде на місце уступаючого Джеймса Дж. Мек Доналда.

● **Мають усього подостатком** у ветеранських шпиталях, за виїмком лікарів. У двох шпиталях, збудованих у стейті Вирджінія, був тільки один лікар в дні відкриття минулого тижня.

УВАГА! — ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.!
ЗАХОДОМ ТОВ. УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ ПОСТУПОВИЙ, ВІДДІЛ 70 У.Н.СОЮЗУ і УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА"
—: влаштовується :—
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 20. СІЧНЯ 1951
(SATURDAY, JANUARY 20, 1951)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 Fleet Street, Jersey City, N. J.
Добірний Буфет. — Музика ДУДИ і його оркестри.
Початок в годині 8:30. — Вступ 75 центів.
Гостей і членів запрошує щиро — Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
ОБЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ
ВІДДІЛ В НЮ ЙОРКУ
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, 20. СІЧНЯ 1951
в годині 9-ій ввечорі
У ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ ПРИ 2. ЕВЕНІ ЧИСЛО 149
ВОЯЦЬКИЙ ВЕЧІР З ТАНЦЯМИ
на який запрошує шановне громадянство.
Добірний буфет. Вступ 1 доляр. Орхестра ОДУМ

УВАГА! — УКРАЇНЦІ В НЮ ЙОРКУ ТА ОКОЛИЦЯХ! УВАГА!
РІДНА ШКОЛА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ЮРІЯ
І УКР. ГУМАНІТАРНЕ ТОВАРИСТВО в НЮ ЙОРКУ
щиро запрошують всіх, хто тільки бажає гарно і весело забавитись та одночасно піддержати благородне діло, на
ПЕРШИЙ СЕЗОНОВИЙ БАЛЬ
—: який відбудеться :—
В СУБОТУ, 20. СІЧНЯ 1951
В ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ СВ. ЮРІЯ
при 217 Іст 6-та вул. в Ню Йорку.
Початок забави в 7-ій год. ввечорі. Вступ лише 75 ц.
До танців приграватиме першорядна орхестра Ярослава Бінерта. Буфет зі смачними домашними перекусками і здоровими напитками у власнім заряді.
Увесь дохід призначено на Рідну Школу св. Юрія і гуманітарні цілі.
За гарну і чесну забаву ручить — Комітет.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА"
В НЮ ЙОРКУ
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, 3. ЛЮТОГО 1951
в год. 8-мій ввечорі
В ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ BEETHOVEN HALL
210 East 5th Street, New York City
ПРОСФОРУ
на яку запрошує Шановне Громадянство.
В ПРОГРАМІ ПРОСФОРИ
є концерт колядок у виконанні Хору ДУМКА під орудою диригента п. І. Соневицького, промови Всв. о. Протоігумена М. Маркова, Ч.С.В.В. та ред. Р. Купчинського, деклямація п. Л. Крушельницької, дальше спільна Просфора після якої забава до рана, якою проводитиме ред. Л. Ленкий.
Дві орхестри! Окрема роздягальня! Смачний буфет!
Запрошення можна одержати у членів хору та у скарбника хору п. інж. Гузара в вівторок і пятницю від 8-ої до 9-ої ввечорі та в неділю від 11-ої до 12-ої перед полуднем; в Академії св. Юра, 710 East 9th St., II поверх, — та в склепі „Надія", 76 East 7th St.

УВАГА! — БОСТОН І ОКОЛИЦЯ!
ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ В БОСТОНІ, МАСС.
—: улаштовує :—
В НЕДІЛЮ, 21. СІЧНЯ 1951
в год. 2. після полудня
в салі TILESTON SCHOOL, Babson St., MATTAPAN, MASS. (near Mattapan Square)
ВЕЛИКУ СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
з нагоди 32-ої річниці проголошення акту Соборности Українських Земель.
В програму входять: виступи чоловічого хору під проводом п. А. Пащака „Кобзарі", мішаного хору української греко-катол. церкви Найсв. Серця Ісуса під проводом п. Г. Ґаіре, мішаного хору української православної церкви Пресв. Тройці під проводом о. Е. Королишина, чоловічого хору Обєднання Українців в Бостоні під проводом п. І. Тишовницького. Реферат і деклямації.
Запрошуємо всіх свідомих українців до масової участи в святі. Відділ У.К.Комітету в Бостоні.

УВАГА! — ТРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ!
КОМІТЕТ ГРОМАДЯН МІСТА ТРЕНТОНУ
запрошує українське громадянство на
СВЯТО СОБОРНОСТИ
—: яке відбудеться :—
В НЕДІЛЮ, 21. СІЧНЯ 1951
В ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ, 824 Adeline St., TRENTON, N. J.
Збірка добровільних датків піде в користь У. Н. Ради.
Комітет.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
ОБЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ, ВІДДІЛ В НЮ ЙОРКУ
—: влаштовує :—
В НЕДІЛЮ, 21. СІЧНЯ 1951
В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ при 149 2-га ЕВНЯ
(Літературно-Мистецький Клюб)
ДОПОВІДЬ
одного з провідних учасників українського визвольного руху інж. О. Логуша на тему
„ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО ПІДПІЛЛЯ"
Початок у год. 4-ій пополудні. Вступ вільний.
Управа.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
В НЕДІЛЮ, 21. СІЧНЯ (JAN. 21) 1951
В ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА, 334 Схід 14. вул. Ню Йорк
—: відбудеться :—
РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ
КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК
у виконанні Хору Української Православної Церкви св. Володимира в Ню Йорку під диригентурою проф. Василя Завітневича.
Вступ вільний. Початок в 6. год. ввечорі.
До численної участи запрошуємо все віруюче громадянство!

УВАГА! — НЮ БРОНСВІК І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТ. ПАРАФІЯ В НЮ БРОНСВІК
— улаштовує —
В СУБОТУ, 20. СІЧНЯ (JAN. 20) 1951
год. 7. ввечорі
ПЕРШУ ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ
В ST. LADISLAUS HALL, 215 Somerset St. New Brunswick.
Про численну участь просить — Комітет.

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ВІДДІЛ 21 В БРУКЛИНІ, Н. Й.
—: влаштовує :—
СТАРО-УКРАЇНСЬКЕ СІЛЬСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21. СІЧНЯ 1951
В УКРАЇНСЬКІМ НАЦІОНАЛЬНІМ ДОМІ
216-218 Grand Street, corner Dreiggs Avenue, Brooklyn, N. Y.
Початок о год. 5-тій пополудні. Вступ $1.00.
Шановні Громадяни! Отсим маємо честь запросити старших і новоприбулих громадян прибути громадно на цю гарну старокраєву виставу. Оплатиться і з дальших околиць приїхати побачити свої стародавні, рідні ніколи незабуті наші звичаї. Хто зі старших побачить це представлення, то пригадаються йому молоді роки, рівнож цікаве буде для молоді подивитися, як то колись молодята вінчались та які то були гарні звичаї; як дружки, співаючи, плетуть вінки, як вбирають молоду, як чешуть косу, як молодий викуплює молоду, а брат молодої торгується з ним. Як молодих дарують і коровай роздають та багато різних гарних звичаєвих пісень та танців. Буде приграватн старокраєва музика та забава до пізної ночі. — Білети наперед можна набути в завідателя У. Н. Дому, а в день представлення при касі.
За повне вдоволення гостей ручить — Комітет.

ПРАЦЯ

Потрібно МУЖЧИН до праці при залізі. Мусять перейти лікарські оглядини. Писемно подати височину, вагу, вік й родинний стан до:
KENCROFT MALLEABLE CO., Inc.
373 Hertel Avenue,
Buffalo 7, New York.

РОЗШУКИ

Пошукую мого вуйка **МИКОЛУ ПАЛАМАРЧУКА,** який мав би мешкати в Chicago, Ill. Відомості прошу подати:
MYKOLA PALAMARCHUK,
22 Cedar St., Meriden, Conn.

Книжки — Підручники

АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК М. Подвезька. Біля 50 тисяч слів, таблиці дієслів, скорочення, географічні назви. Київ, 1948. 792 сторін. Ціна $4 разом з посилкою. Гроші треба вислати з замовленням.

МЕДИЧНИЙ СЛОВНИК: A. L. Clairville: Polyglot MEDICAL DICTIONARY. Французько - англ. - нім.-латин. 65 тисяч термінів, індекси, 1100 сторін. 1950 р.

Всякі інші словники в різних мовах.

A. LESKIN: Grammatik der Altkirchenslav. Sprache-Handbuch der Altkirchenslav Sprache.

E. KARASHKEVYCH
P. O. Box 196,
Jersey City, New Jersey.

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

можна в короткому часі НАВЧИТИСЬ.

В Дітройті почав викладати англійську мову по власній, випробуваній та успішній методі під назвою:

„ЛЕГКО І СКОРО ПО — АНГЛІЙСЬКИ"

проф. Ю. Лихоліт,

якому багато українців завдячують успіхи при вивчанні цієї мови.

Курси провадяться в групах і окремо. Зголошуватися:

1623 Blaine, Detroit 6, Mich.
Tel.: TR. 3-1688.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

MIAMI, FLORIDA

МАЄМО КІМНАТИ ДО ВИНАЙМУ.
Місячно або тижнево.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th TERRACE
MIAMI 32, FLORIDA.
Phone 82-2692.

EVergreen 3-4416—4450

Maple Coal & Coke Co.

antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДЛАК

УВАГА! УВАГА!

БІБЛІОТЕКА ЗА $3,90 !

1) У. Самчук: ОСТ, Том І., „Морозів Хутір", роман у 3-ох частинах, 584 ст. друку, ціна $2.00.

2) Домонтович: БЕЗ ҐРУНТУ, повість з підсовєтського життя інтелігенції, 217 ст. друку, ціна $1.10.

3) Б. Лепкий: КРУТІЖ, повість з козацьких часів, 173 ст. друку, ціна $0.80.

Всі три книжки високомистецьки оформлені і дають знамените насвітлення трьох різних епох українського життя. Маючи ці три книжки, маєте вже маленьку українську бібліотеку!

Окрім того постачаємо для охочих вивчати англійську мову такі підручники:

1) АНГЛО - УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК, Подвезька, 50 тисяч слів з вимовою, ціна $4.75.

2) Фесенко: ПЕРШІ КРОКИ, загально - визнаний підручник для вивчення англійської мови, в тексті 30 лекцій, пояснення вимови, ціна $1.00.

Замовлення виконуємо негайно після вплати належности. За порто дочисляємо по 10 центів від книжки.

Замовлення слати:

MYCHAJLO BORECKYJ
Publisher
P. O. Box 414, Cooper Sta.,
New York 3, N. Y. USA

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Мюір" до Ню Йорку 17-го січня:

Романів Василь, Софія, Анна; Васюта Павло, Олександра, Володимир; Чаховець Анна, Іван; Бачинська-Гарбарчук Ольга, Максим; Гнойова Марія, Олександер; Назаренко Ніна; Кабаровська Теонія; Качайло Іван, Надія, Марія; Качайло Марія; Клименко Михайло, Христина; Костюк Іван, Софія, Анна; Личак Михайло, Параска; Матвієнко Микола, Євдокія, Микола; Петренко Яків, Олександра, Евгенія; Вишенко Степан; Залотоцька Марія; Левенець Антін; Навроцький Олександер, Анна, Ірина; Братус Петро, Анна; Довгошия Гаврило, Ніна, Галина, Семен.

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал МкРей" до Ню Йорку дня 18-го січня:

Біда Іван, Цецилія; Баліцька Валентина, Лідія, Ельвіра; Хомик Микола; Кухаренко Андрій, Катерина, Валентина; Михайловський Андрій, Єлисавета; Панютич Осип, Анна;

Кораблем „Дженерал МкРей" до Ню Орлін 25-го січня:

Ярковий Гарасим, Секліта, Ольга; Болеста Єлисавета, Степан, Петро; Гірняк Мирон, Анастасія; Курпіль Федор, Магдалина; Щетінин Григорій, Анастазія, Віра, Ніна; Борачук Микола, Антонина, Лідія, Віктор.

ПОДЯКА

Не маючи фізичної змоги подякувати за численні привіти й побажання, надіслані мені при нагоді Різдва Христа й Нового Року з кол Пластової Братії, УСС-ів, нашого Вояцтва, моїх Рідних і Друзів, висказую на тому місці всім мою сердечну подяку.

Одночасно складаю по $5 на Пластовий Дім в ЗДА та Фонд Суспільної Опіки ОбВУА.

Ню Йорк, у січні 1951 р.
Никифор Гірняк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Тов. Запорозька Січ, від. 117 повідомляє всіх членів та членкиць, що Загальні Річні Збори відбудуться в суботу 20-го січня в церковній галі при 7-мій вул. о год. 7-мій ввечорі. Обов'язком всіх членів є прийти на ці збори, вислухати звіти Уряду та Контролі з цілого року і вибрати Уряд на 1951 рік. Просимо прийти на час — За Уряд: Д. В. Калина, предс., Н. Корчинський, клер. Н. Чудакевич, фін. секр., С. Нечипорук, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Бр. св. Василия, від. 229 подає до відома всім членам і членицям, що річні збори відбутуться в неділю 21 січня, зараз по великій Службі Божій. Тому просимо прийти і вибрати новий уряд на 1951 рік, а не спускатися на одного члена, щоби він сам робив роботу. Тому ще раз просимо прийти і вибрати нових урядників.

НЮ БРИТЕН, КОНН. — Повідомляємо усіх членів Брт. св. Петра і Павла Відділу 254 У.Н.Союзу що мітинґ відбудеться в п'ятницю **19-го січня** о год. 8:00 вечором, рівнож подається до відома усім членам, що вибрано в місяці грудні слідуючий Уряд на рік 1951. Предсідатель: Роман Петро, заступник предсідателя: Михайло Вовк, касієр: Антін Устіяновський, рек. секр.: Іван Павлюк, фін. секр.: В. Романишин, заступник фінансового секр.: Іван Павлюк. Контрольна Комісія: Андрій Савка, Йосип Дзят, Олександер Троян, Олександер Лемішка — заступник касієра. Опіка Хворих: Стасюк Андрій, Машлюк Петро, Галазан Петро, а на Плайнвіл Процко. — За уряд: В. Романишин.

АЛЕНТОВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, відділ 147 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 21 січня в парафіяльній галі, 803 Фронт Стр. о 2-й год. пополудні. Проситься членів прийти на означений час, та вирівняти свої залеглости. Рівно ж просимо тих членів, що платять наперед чи то на рік, або на 6 місяців, щоби заплатили свою належитість найпізніше до 25 цего місяця. Довгуючі, що незаплатять цего місяця — будуть суспендовані, як старші так і діти. Подаємо до відома членам, що на річних зборах вибрано урял на 1951 рік в такому складі: Д. Рудакевич, предс., З. Гуцало, заст. предс., Ів. Федорак, фін. і рек. секр., Г. Біленький, заст. секр. і заразом касієр. Контролери: І. Зазворський, І. Федоринець і Д. Мороз. Надзирателі хворих: М. Хомик і Василь Ракочий. Збори будуть відбуватися завжди в третю неділю в місяці. — За уряд: Д. Рудакевич, предс., Г. Біленький, секр., І. Федорак, секр.

ВУНКАСЕТ, Р. Ай. — Річні збори товариства Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 21. січня, в парафіяльній залі при 74 Герріс Ев. о год. 1:00 пополудні точно. Проситься всіх членів прибути на ці важні збори, будуть дуже важні справи до обговорення і до полагодження, як також будуть звіти уряду і контролі з діловодства за 1951 рік. Новонибраний уряд на 1951 рік, котрий є той самий буде заприсяжений на тих зборах. Обов'язком кожного члена є, бути присутнім на тих зборах, бо неприсутний полягає кару, так як приписано статутом. Численна присутність дасть змогу обширніше обговорити загальні справи для добра нашого товариства на будуче для кращого розвитку. На тих зборах будемо принимати нових кандидатів в члени до товариства і до У.Н. Союзу. — За уряд: І. Околіта, предсідник, І. Кокольський, скр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20 У.Н.Союзу повідомляє членів, що збори Тов. відбудуться в неділю, дня 21 січня 1951 о год. 1 пополудні в Укр. Хаті, при Грейлінк вулиці. Буде справоздання касове і новий уряд перебирає урядування на 1951 рік. Уряд на цей рід вибраний як слідує: Ів. Підпригора, предс., П. Пригарський, заступник, І. Крупка, фін. секр., М. оЧрній, касієр, Д. Робаха, рекорд. секр. Контр.: М. Сосновський Д. Білик, Й. Прихідко. Надз. хворих: Красіцький, Ів. Кульчицький, О. Брунець. Прапор. Дмитришин, Йосип Косій. Двери. Довбуш. Збори заповіджені на 1 год. пополудні тому, що галя буде занята о 3-тій год. попол. Проситься безумовно явитись на збори. — Й. Годяк, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні збори Бр. св. о. Николая, від. 5 відбудуться в суботу, 20 січня в год. 7:30 ввечорі в галі У. Д. Гор. Клюбу 31-14- 30 Еве. Просимо всіх своїх членів і членкиць прийти на збори. Контр. Комісія буде звітувати за минулий 1950 рік. Уряд на 1951 р.: М. Галань, предс., М. Ливицький, заступник, П. Барнич, секр., Я. Галатинь, заст.; Гр. Василик, касир; С. Антонишин, заступник. Контр. Комісія: Е. Кривень, І. Сидор, М. Заровений. Кон. Хворих: Ів. Табака, Гр. Сененько. Кон. Хворих дочлениць: Марія Якимiцка і Анна Пиріг, Капітан: Е. Кривень. Хоружі: І. Марко і А. Палан. Організатор нових членів: І. Сидор. Збори Бр. будуть відбуватися в кожну трету суботу — по першім. — За уряд: М. Галань, предс., Гр. Василик, касир, П. Барнич, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59-тий У.Н.Союзу, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори товариства відбудуться в суботу, дня 20-го січня 1951 року в У.Н.Домі під ч. 517 Галлет вул., точно о год. 7:30 ввечорі. Обов'язком всіх членів прибути на збори. Шановні члени: буде вибір нового уряду на 1951 рік. Вибирайте урядників таких, котрі повели б працю вперед. Урядники мають дбати, щоби приєднувати нових членів, як до товариства, так і до Союзу. Кожний урядник в товаристві має бути активний і працьовитий. Щоб ми зростали в членстві і маєтку. Нам паперових урядників не потрібно. Тож приходіть всі і вибирайте таких урядників, щоб Союзові члени зростали. — Мих. Мондрона, предс., Т. Красіцький, кас., Мих. Галькевич, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Подається до відома членам 53 відділу У.Н.Союзу, що річні збори відбудуться в неділю, дня 21 січня, о год. 1:00 пополудні в галі У.Б.Ю., ріг вулиці 11-тої і Вінґгем. Обов'язком всіх членів бути присутними. — За уряд — С. Микитюк, президент, Василь Сочко, секретар.

CHICAGO, ILL. — Meeting of the Birth of Holy Virgin Society, Br. 259 UNA will be held Sun. Jan. 21, at the Church Hall at 4952 So. Paulina St. at 2:00 P. M. There will be an election of new officers. — Rec Sec, Peter Trusiak.

ГАРТФОРД, КОНН. — Відділ 277 У.Н.Союзу повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю 21 січня о год. 2-гій пополудні в церковній залі на (Валнут вулиці). Всі члени повинні прийти на збори тому, що буде звіт Контрольної Комісії за 1950 рік. Члени, котрі не мають вирівнаних вкладок, повинні їх вирівняти, бо інакше будуть суспендовані. Члени, котрі платять до Запомогової Каси Хворих, обов'язково повинні прийти на ці збори, як що не прийдуть то заплатять кару, бо є дуже важна справа до вирішення на будуче. — За Відділ 277: Н. Корнат, М. Курдина, С. Федірко, В. Вишньовський.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372 відбудуться в суботу 20 січня о год. 7:30 ввечорі, в галі Veterans of Foreign War 19 Washington Ave. Plainfield N. J. Просимо всіх членів і членкиць прийти на ці збори бо буде звіт Контр. Комісії і Уряду за 1950 рік. — Д. Геча, предс., В. Реновець, кас., Й. Ярема, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. о. Миколая, від. 99 відбудуться в неділю, 21 січня, зараз по Службі Божій, в парафіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на ці збори і вирівняти свої залеглості. — Уряд.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла відбулись 17 грудня 1950 року, на котрих вибрано такий уряд на 1951 рік: П. Костюк, предс., С. Гасюк, заст., І. Гавришків, рек. секр., П. Романюк, кас. Контрольори: Й. Семчук і М. Семчишин., Л. Вілик, фін. секр.. Просимо всіх членів явитися на збори 21 січня 1951, на яких будуть важні справи. Контр. Комісія дасть рахунок з цілого року. —Вілик, секр.

РАРІТАН, Н. Дж. — Місячні збори членів відділу 332 відбудуться в суботу 20-го січня в год. 7:30 ввечорі в У.Н.Домі 10 Кольфакс Ст. Проситься всіх членів і членкиць прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Управа 301-го Відділу Укр. Нар. Союзу ім. Дмитра Вітовського в Шікаґо цим подає до відома всім своїм членам, що Річні Загальні Збори Відділу відбудуться в неділю 21-го січня 1951 року о год. 12:30 в приміщенні Парафії Святого Володимира при 2250 W. Cortez Str. На порядку денному звіти уступаючої Управи Відділу, звіт Контрольної Комісії та вибір нової Управи Відділу на 1951 рік. Крім цього будуть порушені інші союзові справи, важливі для всіх членів. Просимо прибути на Річні Загальні Збори пунктуально та чисельно. — В. Іващук — голова, М. Савчин — Секретар фін. В. Андрієвський — секр. рекорд.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ

—: повідомляє, що :—

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ПРЕДСТАВНИКІВ УКР. НАЦ. ОРГАНІЗАЦІЙ

—: відбудуться :—

В СУБОТУ, 20. СІЧНЯ 1951 Р.

о год. 6. ввечорі

в домівці Укр. Дем. Клюбу п. ч. 59 St. Mark's Place, N. Y. C.

Коли о год. 6. не буде відповідного числа представників, збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість присутніх. — Організацій, що не вплатили вкладки за 1950 рік, повинні це зробити безпосередньо перед зборами.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

РІЧНІ ЗБОРИ

ФЕДЕРАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ СТЕЙТУ МІШІҐЕН

—: відбудуться :—

В СУБОТУ, 27-ГО СІЧНЯ 1951 Р.

в год. 8-мій ввечорі

В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МІШІҐАНСЬКОЇ ЛІҐИ
при 6690 Michigan Ave., Дітройт, Міш.

Звідомляється всіх Вп. Делегатів Укр. Організацій в Дітройт і околиці прибути на збори з повновластями від своїх організацій і товариств, вислухати справоздань урядників Федерації і вибрати новий Уряд на 1951 рік. Дуже важна справа до вирішення: **Участь українців у 250-літнім Ювілею заложення м. Дітройт (1701—1951).** Федерація Амер. Українців ст. Мішіґен, яка обєднала коло себе майже всі Т-ва в Дітройт і має за собою гарну історію своєї діяльности за 11 років, буде дальше працювати для добра укр. справи і Америки. **Василь Довгань**, предс.; **В. Цимбалістий**, секр.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОҐРАФІЧНІ РЕКОРДИ

Заходіть або пишіть по українські і другі рекорди. Висилаємо рекорди по цілому світі. Пишіть по катальоґ.

FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill. U.S.A.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Оцим повідомляється що

о. МИХАЙЛО КУЗІВ,

парох українсько-катол. церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюз, Н. Й., і член Тов. „Січ", від. 39 УНСоюзу, помер після довгої недуги у неділю, 14. січня 1951 р.

Похорон відбудеться в четвер 18. січня. Покійний був деканом округи Сиракюз, а підчас свого душпастирювания оснував цілоденну парафіяльну школу. Походив з Західної України, до Америки приїхав у 1909 р., і тут був висвячений Преосв. СС. Ортинським. У Сиракюз перебув на парафії 17 років.

Віктор Осухівський,
секретар від. 39 УНС.

УВАГА! УВАГА!

САВТПОРТ, БРІДЖПОРТ, СТЕМФОРД І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА СТЕЙТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ,

ФІЛІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ стейту Коннектікут

—: влаштовує виставу :—

В НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА

(драма в чотирьох діях)

на яку запрошуємо все українське громадянство.

Виставу відіграє

Т-ВО БАНДУРИСТ З НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

В НЕДІЛЮ, 21. СІЧНЯ 1951

в другій годині пополудні

В УКРАЇНСЬКІЙ ЗАЛІ

279 КІНҐС ГАЙВЕЙ ВЕСТ, САВТПОРТ, КОНН.

Вступ лише $1 (один), а для дітей 50 центів.

Віримо, що все українське громадянство явиться громадно в той день, щоби побачити згадану виставу. Т-во Бандурист доложило всіх зусиль, щоби вистава була поставлена як слід. Багато, що вже бачили ту виставу в **Ню Гейвен,** вибираються їхати побачити ще раз згадану виставу! Чистий дохід призначений на **національні цілі!**

УРЯД.

ЯКІ Є РЕКОРДИ НА ПРОДАЖ В СУРМІ

Понижче подаємо спис рекордів (платівок до ґрамофону), найбільший вибір, який був досі в Америці, а то і в цілім світі. Купуйте сетами, так дешевше коштує, краще пакувати й пересилати. Ми ґарантуємо за пересилку і що не побються.

Ось такі рекорди маємо на продаж у Сурмі:

СЕТ. Нr. 1	—Три рекорди (пластичні) з піснями УПА, наспівані вісімкою Бандуристів під управою В. Ганушевського	$ 3.15
СЕТ Но. 2	—ЧОТИРНАДЦЯТЬ (14) рекордів, наспівані в Україні. Хори, квартети, дуети, соля, орхестральні, танці і клясичні	$10.00
СЕТ Но. 3	—ДВАНАДЦЯТЬ рекордів ВЕСІЛЬНИХ Гуменюка. Коломийки, козачки, різні веселі танці зо співами	$10.00
СЕТ Но. 4	—ДВАНАДЦЯТЬ рекордів до танцю, Снігура: Два кроки, тройка, коробушка, лозґінка, польки, коломийки й т. п.	$ 9.60
СЕТ Но. 5	—ЧОТИРНАДЦЯТЬ (14) рекордів до танцю, Олексина, зо співами по українськи і по англійськи, всі на укр. мотиви	$10.00
СЕТ Но. 6	—ЧОТИРНАДЦЯТЬ (14) рекордів, Орхестра Олексина до танцю. Найновіші, надаються до хати і до сальонів	$10.00
СЕТ Но. 7	—ДВАНАДЦЯТЬ (12) рекордів КОМІЧНИХ, Жуковського. Хто любить послухати рекорди говорячі, купіть сет но. 7.	$10.00
СЕТ Но. 8	—ТРИ рекорди і альбом. ДУЕТИ наспівані панею Полиняк і Шандровським, такі як: Де ти бродиш, Коли розлучаються двоє, Ми чужого не бажаємо і інші. 6 найкращих дуетів	$ 3.96
СЕТ Но. 9	—ЧОТИРИ рекорди СВЯТОЧНІ: Коляди наспівані хором під управою проф. Завітневича і ХРИСТОС ВОСКРЕС, Хор Сурма	$ 4.20
СЕТ Но. 10	—ДВАНАДЦЯТЬ рекордів. Це той популярний сет, що оголошуємо в українських газетах по цілому світі. 12 найкращих рекордів. Там є пісні Стрілецькі Хору Сурма. Пісні награні Бандуристами в Україні. Пісні з Опери ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ, НАТАЛКА ПОЛТАВКА і КАТЕРИНА. Також є пару пісень як ДІВЧИНОНЬКА ПО ГРИВИ ХОДИЛА, РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ і т. п. Всі з пересилкою в Америці, до Канади і до Европи за	$10.00

УВАГА: Хто хотів би мати всі рекорди, щоб дійсно мати в хаті розраду і гостям заімпонувати, то купіть собі всі повищі рекорди, то є 10 сетів, ми ще додамо щось нового, щоб було всіх 100 рекордів, все за $65.00.

Один сет, або всі 10, замовляйте сейчас. **Хай українська пісня гомонить у Вашій хаті.** Хай діти слухають українських пісень. За післяплатою висилаємо лише в Америці. До інших країн лише за готівку. Хто не може вислати нам грошей, або не знає як, пишіть по інформації:

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
11 East 7th Street, New York 3, N. Y.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

Пошукую СПІЛЬНИКА до бучерні-мясарні. Добре вироблений бизнес ковбаси, кишки, шинки і т. ін. — Можу також продати бизнес.

J. E. NIEDZIELA
577 — 3rd Avenue,
South Brooklyn 15, N. Y.
Tel.: South 8-2984

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11. до 1. попол.

Д-р М. МАЙЗЕЛ

лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхурі, ревматизм; переводить аналізу крови й сечі.
Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1 сполудня і 4—7. У неділі 11 ранку до 1 попол.

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА ЗИМОВІ КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ

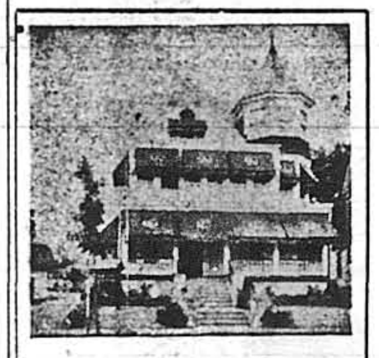

GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКИ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ

Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ Інструктори фахівці. Зал. в 1916.

L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ____ $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2513. З ринки у вогонь

Коли огидний звір сягав до Перрі, велетень тигр з гострими зубами вискочив з корчів і опинився на хребті лінивця.

Звільнене дерево скинуло Перрія в корчі. А коли дикуни зводили боротьбу, Іннес зіскочив на землю.

„Чи ти покалічений, Перрі?" — Запитався Іннес. „Ні" — відповів Перрі. „Одначе, Давиде, мол є нашою єдиною охороною перед тими звірюками".

У прогалині окружили їх нагло люди, подібні до ґорилів, озброєні списами й сікачами.